

Tá sé de cheart agat do chuid cearta a fháil mhíniú duit ag na póilíní, agus doiciméad a fháil leo seo scríofa amach i dtéanga a thuigean tu. Tugtar "Litir Chearta" ar an doiciméad seo de ghnáth. Tá cead agat é a bheith leat i gcónaí le linn do ghabháil.

Ní mór do na póilíní a chinntiú go dtuigean tu gach cearn de do chearta. Mura dtuigean tu rud éigin, ba cheart duit é a rá agus ní mór duit freagra a fháil.

2 AN CEART CHUN LITIR CHEARTA A FHÁIL

DO CHEARTA

Tá sé de cheart agat aistriúchán agus ateargairéacht a fháil. Ciallaíonn sé seo, má labhraíonn na póilíní teanga nach dtuigean tu, tá sé de cheart agat gairmí a fháil chun cabhrú leat tuiscint a fháil ar an meid atá á insint duit agus doiciméid thabhairt a aistriú chomh maith.

Ní mór dóibh gairmí a sholáthar duit má bhíonn deacracht feiceáil nó labhairt agat freisin. Mar shampla, is féidir leo duine a labhraíonn teanga chomharthaíochta a aimsiú nó doiciméid a sholáthar i mbraille.

1 AN CEART CHUN AISTRIÚ AGUS ATHEANGAIRÉACHT

LITIR CHEARTA DO LEANAÍ

BEADH FHIOS AGAT AR DO CHEARTA!

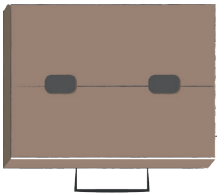
Má ghabhtar thú

Má ghabhadh na póilíní thú toisc go gcreideann siad go ndearna tú coir, **tá sé de cheart agat faisnéis shoiléir mhionsonraithe a fháil ar do chearta.**

Míneoidh an bhileog seo a leanas na cearta seo duit

4 AN CEART CHUN DLÍADÓIR

Tá sé de cheart agat dlíadóir a bheith agat chun do chúis a chosaint. Is féidir leat dlíadóir a fhiceáil a bhfuil muinín agat as. Mura bhfuil cean agat, ní mór ceann a thabhairt duit. D'fhéadfadh an tséirbhís seo a bheith saor in aisce.

Airítear leis an gceart seo freisin:

- Is féidir leat labhairt le do dhílóidóir roimh cheistiú na bpóilíní.
- Is féidir le do dhílóidóir a bheith in éineacht leat le linn an cheistiúcháin.
- Is féidir le do dhílóidóir dul in éineacht leat le linn imscrúdaithe nó fianaise a dhéanam na póilíní.
- Tá do chomhráite go léir príobháideach.

Tá sé de cheart agat an t-eolas céanna a sholáthar do do mháthair, d'athair nó do chaomhnóir dlíthiúil agus atá ag na póilíní sholáthair duitse. Mar shampla, chun iad a chur ar an eolas faoi do ghabháil, cá bhfuil tú, an chúis le do ghabháil, do chearta, srl.

Tá cáisanna ann nach bhfuil sé chun a leasa do do mháthair, d'athair, nó do chaomhnóir dlíthiúil a bheith ar an eolas. Sna cáisanna seo, is féidir leat duine fása eile a roghnú le bheith ar an eolas. Ní mór don údarás glacadh le údaráigh den sórt sin.

3 AN CEART CHUN DO MHÁTHAIR, ATHAIR, NÓ CAOMHNÓIR DLÍTHIÚIL A BHEITH AR AN EOLAS

BEADH FHIOS AGAT AR DO CHEARTA!

Má ghabhtar thú

Cómhaoiniú ag Clár Ceartais an Aontais Eorpaigh

Cruthaíodh an bróisiúr seo faoi chuimsiú an tionscadail

Child-Friendly JT

An ceart atá ag mionaoisigh ar fhaisnéis, ar aistriúchán agus ar ateargairéacht in imeachtaí coiriúla: Uirlisí atá cairdiúil do leanaí a fhorbairt JUST-AG-2016-O6-760674

Ní hionann tacaíocht an Choimisiúin Eorpaigh do tháirgeadh an fholseacháin seo agus formhuiniú ar abhair an fholseacháin, lena léirítear tuairimí na n-údar amháin, agus ní féidir freagracht a chur ar an gCoimisiún as aon úsáid a d'fhéadfaí a bhaint as an bhfaisnéis atá ann.

5 AN CEART CHUN DO CONSALACHT A CHUIR AR AN EOLAS

Más eachtrannach thú, tá sé de cheart agat Consalacht na tíre a chur ar an eolas maidir le do ghabháil agus do shuíomh.

6 AN CEART A BHEITH IN ÉANACHT LE DO MHÁTHAIR, D'ÁTHAIR DO CAOMHNÓIR DLÍTHIÚIL AG AN gCHEISTIÚCHÁN

Tá sé de cheart agat do mháthair, d'athair nó do chaomhnóir dlíthiúil a bheith in éineacht leat le linn an cheistiúcháin.

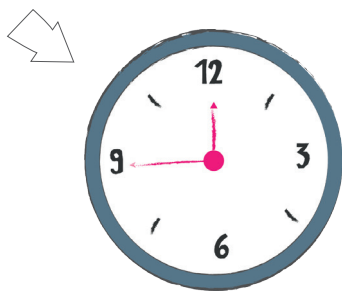
Tá cásanna ann nach bhfuil sé chun leasa do mháthair, d'athair, nó do chaomhnóra dlí dul in éineacht leat, nó d'fhéadfadh a láithreacht dochar a dhéanamh do na himeachtaí coiriúla. Sna cásanna seo, is féidir leat iarraidh ar dhuine fásta eile dul in éineacht leat. Ní mór don údarás glacadh le údaraigh den sórt sin.

7 AN CEART CHUN FANACHT I DO THOST

Tá sé de cheart agat fanacht i do thost. Ciallaíonn sé seo nach bhfuil dualgas ort na ceisteanna a iarrann na póilíní a fhreagairt.

8 AN CEART FHIOS A FHÁIL AR AN FAD A THACAÍTEAR AR DO AMA SA CHUSTAIMÉIL PÓILÍNEACHTA

Tá sé de cheart agat an t-uasmhéid ama ar féidir leat a bheith i gcoimeád na bpóilíní a bheith ar eolas agat.

9 AN CEART ATÁ FAOI A BHEITH CURTHA AR AN EOLAS FAOIN CHÚIS

Tá sé de cheart agat a bheith curtha in iúl faoin gcúis.

Sé sin le rá,

- Cén fáth ar gabhadh thú.
- Cén choireacht a chreidtear a rinne tú.
- Cén bealach a cheapann said gur ghlac tú páirt sa choir.

10 AN CEART CHUN AN CHÁS-ÁBHAIR A FHÁIL

Tá sé de cheart agat doiciméid a bhaineann le do chás a rochtain.

Tá cead ag do dhlíodóir rochtain a fháil orthu seo freisin.

a-20	a-21	a-22

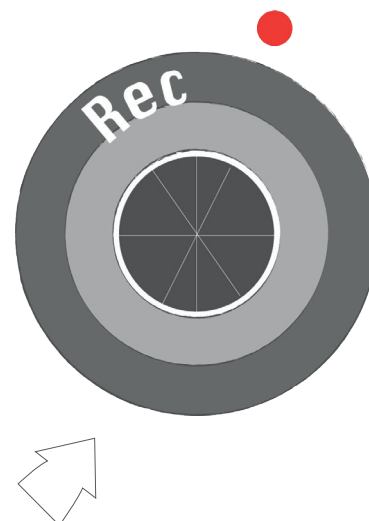
11 AN CHEART CHUN A BHEITH I GCOIMEÁD GARDAÍ SÁBHÁILTEACHTAÍ GO HEADRÁNACH COSANTA Ó DAOINE FÁSTA FAOI CHOINNEÁIL

Le linn am choimeád na ngardaí, tá sé de cheart agat gan a bheith curtha le daoine fásta faoi choinneáil.

Uaireanta tá eisceachtaí ann, ach ní mór dóibh seo do leas a ráthú.

12 AN CEART CHUN CÚNAMH LEIGHIS

Má ghabhtar thú, tá sé de cheart agat scrúdú leighis a fháil. Is féidir leatsa, le do dhlíodóir, do mháthair agus d'athair é a iarraidh. Nuair is gá (má tá tinneas ort), cuirfear cúnamh leighis ar fáil.

13

AN CEART AN CEISTIÚCHÁN A TAIFEADADH

Má ghabhtar thú agus mura bhfuil do dhlíodóir i láthair, is féidir ceistiúchán na bpóilíní a thaifeadadh. Ní féidir an físeán a phoibliú.